

Smart
Against
Ageism

SPELGIDS

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Auteurs

AFEdemy, Academy on age-friendly environments in Europe BV

Jonas Bernitt
Javier Ganzarain

AGE Platform Europe

Apolline Parel
Ilenia Gheno

ISIS Institut für Soziale Infrastruktur

Marcel Neumann
Jesper Schulze

Project website

saa-game.eu

Partners en contact

Het Erasmus+ project 'Smart against Ageism' (SAA) (januari 2022 - juni 2024) is gericht op het vergroten van het bewustzijn over leeftijdsdiscriminatie. Bij het project zijn zeven partnerorganisaties uit zes Europese landen betrokken:

ISIS Institut für Soziale Infrastruktur, Duitsland

Europese Coördinatie
www.isis-sozialforschung.de

AFEdemy, Academy on age-friendly environments in Europe BV, Nederland

www.afedemy.eu

AGE Platform Europe, België

www.age-platform.eu

Alzheimer Bulgaria Association, Bulgarije

alzheimer-bg.org

Association Seniors Initiative Centre, Litouwen

www.senjoru-centras.lt

SHINE 2Europe, Lda, Portugal

www.shine2.eu

EAEA, European Association for the Education of Adults, België

www.eaea.org

Copyright (c) 2024 Smart Against Ageism Consortium

Deze publicatie heeft een Creative Commons [Naamsvermelding-GelijkDelen 4.0 \(CC BY-SA 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/) internationale licentie.

**Medegefinancierd door
de Europese Unie**

Gefinancierd door de Europese Unie. De hier geuite ideeën en meningen komen echter uitsluitend voor rekening van de auteur(s) en geven niet noodzakelijkerwijs die van de Europese Unie of het Europese Uitvoerende Agentschap onderwijs en cultuur (EACEA) weer. Noch de Europese Unie, noch het EACEA kan ervoor aansprakelijk worden gesteld.

Inleiding

Leeftijdscriminatie verwijst naar hoe we **denken** (stereotypen), **voelen** (vooroordelen) en **handelen** (discriminatie) ten opzichte van anderen of onszelf op basis van leeftijd. Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) is discriminatie van ouderen op grond van leeftijd een algemeen verschijnsel..¹

Hoewel leeftijdscriminatie een van de meest voorkomende vormen van discriminatie is, is het ook erg geïnternaliseerd en wordt minder waargenomen. Leeftijdscriminatie treft iedereen, overal. Het kan andere vormen van discriminatie beïnvloeden en verergeren, zoals discriminatie op grond van seksisme, racisme en handicap.

Deze gids is bedoeld om deelnemers aan het SAA-leeraanbod achtergrondkennis te verschaffen over verschillende aspecten van het dagelijks leven waarin leeftijdscriminatie voortdurend naar voren komt (**werk**, **gezondheid**, **sociale zaken**, **belangenbehartiging**, **bouw**)². Hier vind je tips om leeftijdscriminatie tegen te gaan. Bovendien vind je in elk hoofdstuk verwijzingen naar spelsituaties. Aan het einde van het document vind je ook een overzicht van de resultaten van het SAA-project, dat je met een paar klikken kunt openen.

Vergrijzing begrijpen

Ouder worden is een natuurlijk en voortdurend proces: we worden allemaal ouder vanaf het moment dat we geboren worden. Het is niet iets dat ons pas in de tweede helft van ons leven overkomt. In het algemene verhaal over ouder worden, worden oudere mensen gekarakteriseerd als inherent zwakker, passief en kwetsbaar. Het is belangrijk om te beseffen dat ouder worden niet alleen gepaard gaat met verliezen, maar ook met voordelen die voortkomen uit de combinatie van chronologische, fysiologische en sociale leeftijd en waarbij verschillende mechanismen een rol spelen.

Chronologische leeftijd wordt gemeten in jaren vanaf het moment dat we geboren worden, terwijl **biologische leeftijd** verwijst naar hoe ons lichaam in de loop van de tijd verandert. Het wordt vaak geassocieerd met het verlies van functionele (fysieke en/of mentale) capaciteiten. Tot slot verwijst **sociale leeftijd** naar houdingen en gedragingen die worden gezien als passend voor een bepaalde leeftijdsgroep. Het is gebaseerd op stereotypen en vooroordelen die geassocieerd worden met leeftijd. Sociale leeftijd verschilt per cultuur en per sociaaleconomische, culturele en politieke context.

¹ Wereldgezondheidsorganisatie. (2021). *Vergrijzing: Ageism*. <https://www.who.int/news-room/questions-and-answers/item/ageing-ageism>

² Tijdens de interviews werden de vijf domeinen genoemd die vaak werden genoemd door mensen die te maken hebben met leeftijdscriminatie. Dit zijn de arbeidsmarkt, de gezondheidszorg, het sociale domein, juridisch advies en de bebouwde omgeving. In het leerspel werden de domeinen 'Werk, Gezondheid, Sociale zaken, Belangenbehartiging en Bouw' genoemd om de ervaringen te belichten.

Leeftijdscriminatie begrijpen

Discriminatie op basis van leeftijd treft zowel jongeren als ouderen. Een tiener kan bijvoorbeeld gezien worden als minder ervaren in het starten van een politieke beweging, terwijl een ouder persoon gezien kan worden als minder vaardig in het gebruik van een computer in vergelijking met jongere mensen; zowel jongere als oudere mensen kunnen geen baan krijgen vanwege hun leeftijd; een ouder persoon kan medische behandeling geweigerd worden.

Leeftijdscriminatie ontstaat wanneer leeftijd wordt gebruikt om mensen te categoriseren en te verdelen op manieren die leiden tot schade, achterstelling, onrecht en die de solidariteit tussen generaties schaden.³ Het wordt in verband gebracht met eerder overlijden (met circa 7,5 jaar), een slechtere fysieke en mentale gezondheid en een langzamer herstel op oudere leeftijd. Over het algemeen vermindert leeftijdscriminatie onze levenskwaliteit.⁴

Leeftijdscriminatie kan een raakvlak hebben met andere vormen van discriminatie, zoals seksisme, racisme en handicap. Als we bijvoorbeeld kijken naar het raakvlak tussen leeftijdscriminatie en handicaps, zien we dat ouderen met een handicap een grotere kans lopen om lage zorg- en ondersteuningsnormen te ontvangen, uitgesloten te worden van uitkeringen en andere ondersteuningsprogramma's en in tehuizen belanden bij gebrek aan alternatieven.

Het tegengaan van leeftijdscriminatie is echter mogelijk: door middel van wetten en beleid, educatieve interventies en contacten tussen generaties. Het is belangrijk om te investeren in strategieën om leeftijdscriminatie aan te pakken, om gegevens en onderzoek te verbeteren om het beter te begrijpen en uit te bannen, en om een beweging op te bouwen om het verhaal rond leeftijd en ouder worden te veranderen. Door leeftijdscriminatie aan te pakken kunnen we onze kijk op onszelf en anderen veranderen, solidariteit tussen generaties bevorderen, waarderen hoe we kunnen profiteren van de bijdragen van jongere en oudere mensen en een positief effect hebben op onze gezondheid, levensduur en welzijn.

³ Wereldgezondheidsorganisatie, Global Report on Ageism (2021), pagina 2, <https://www.who.int/teams/social-determinants-of-health/demographic-change-and-healthy-ageing/combating-ageism/global-report-on-ageism> en de campagne #AgeingEqual van het AGE Platform Europe, <https://ageing-equal.org/>.

⁴ Wereldgezondheidsorganisatie. (2021). *Vergrijzing: Ageism*. <https://www.who.int/news-room/questions-and-answers/item/ageing-ageism>

Leeftijdscriminatie is een alledaags probleem

In een Europa-breed onderzoek⁵ werden respondenten gevraagd hoe wijdverspreid leeftijdscriminatie volgens hen was. Terwijl 52% van de mensen in Portugal (alleen Frankrijk heeft hogere cijfers met 54%) zei dat het zeer wijdverspreid is, was Duitsland de hekenschuiter in het onderzoek met 20%. Het onderzoek laat zien dat het bewustzijn over dit onderwerp in Europa erg verschilt. Het wijdverbreide gebruik van stereotypen en de lage mate van gevoeligheid voor het onderwerp dragen in belangrijke mate bij aan de normaliteit van leeftijdscriminatie. Hierdoor wordt een groot aantal niet gerapporteerde gevallen vermoed. Tegelijkertijd blijkt ageïsme ook van invloed te zijn op het gevoel van eigenwaarde van de ondervraagden. Verschillende respondenten gaven aan dat ze alleen vanwege hun leeftijd bepaalde sociale activiteiten, zoals dansen, hadden opgegeven, ook al genoten ze ervan.

Als een specifieke vorm van leeftijdscriminatie is ouderenmishandeling (misbruik van ouderen) een opzettelijke handeling, of het nalaten daarvan, door een verzorger of een andere persoon in een relatie met een vertrouwensband die een oudere persoon schade berokkent.⁶ Het kan verschillende vormen aannemen: fysiek, seksueel, psychologisch en/of financieel. Het kan plaatsvinden in het eigen huis van het slachtoffer of in een openbare omgeving zoals stedelijke ruimten, gezondheidsdiensten, verzorgingstehuizen enz. Het is een schending van de menselijke waardigheid. Tot slot zijn ouderenmishandeling en leeftijdscriminatie in het algemeen kwesties die onzichtbaar blijven en onder gerapporteerd worden. Dit kan deels worden verklaard door het feit dat slachtoffers zich schamen en bang zijn voor de gevolgen die dit zou kunnen hebben voor de steun en zorg die ze ontvangen.

Uit interviews met ouderen in vijf Europese landen in het kader van het project "Smart Against Ageism" blijkt dat leeftijdscriminatie een verschijnsel is dat op veel gebieden van het dagelijks leven kan worden waargenomen. In deze spelgids worden achtergrondkennis en tips gepresenteerd om leeftijdscriminatie in verschillende sectoren te voorkomen. Op de volgende pagina's vindt u daarom informatie over de aanpak van leeftijdscriminatie op het gebied van **werk**, **gezondheid**, **sociale zaken**, **belangenbehartiging** en **bouw**.

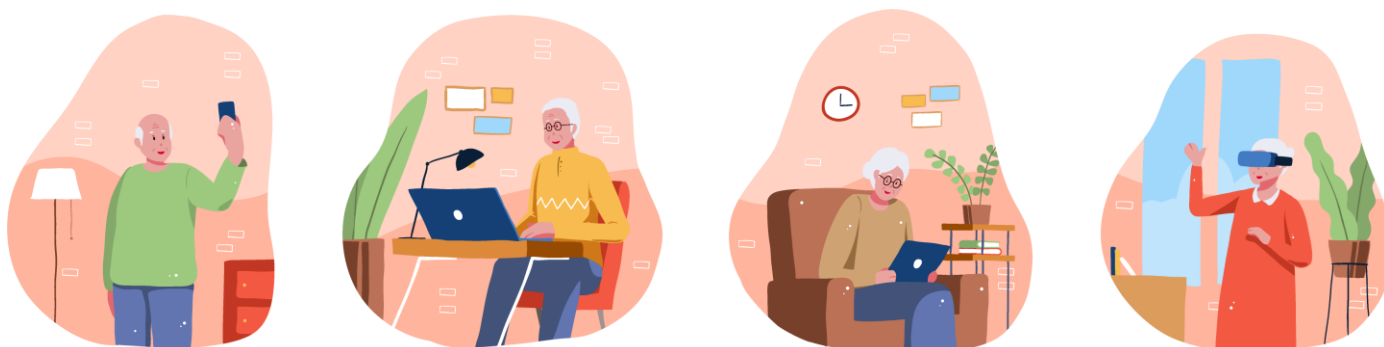

⁵ Europese Commissie 2019: "Speciale Eurobarometer 439: Discriminatie in de Europese Unie", beschikbaar op: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2251>, blz. 75.

⁶ Wereldgezondheidsorganisatie. *Mishandeling van ouderen*. https://www.who.int/health-topics/abuse-of-older-people#tab=tab_1

Leeftijdscriminatie op de website

In het Europese kader wordt leeftijdscriminatie aangepakt op het gebied van werkgelegenheid en beroepsopleiding, onder de Kaderrichtlijn Werkgelegenheid van de Europese Unie (EU). Discriminatie van ouderen op de werkvloer is echter nog steeds een realiteit voor veel mensen en er is weinig bewustzijn van het onderwerp. Op de arbeidsmarkt hebben ouderen niet dezelfde mogelijkheden als hun jongere tegenhangers. Huidig onderzoek heeft aangetoond dat oudere werknemers gediscrimineerd worden bij wervingsprocessen, in hun baan zelf en bij de beslissing wanneer ze met pensioen gaan.⁷ Deze discriminerende handelingen zijn meestal het gevolg van stereotype overtuigingen en gedragingen. Deze stereotypen impliceren dat oudere werknemers enerzijds betrouwbaarder en meer toegewijd zijn, maar anderzijds minder productief en efficiënt, en niet meer in staat om nieuwe dingen te leren.⁸ In dit verband heeft de Europese Commissie gegevens verzameld via een speciale Eurobarometer. Hieruit bleek dat ongeveer 70% van de respondenten denkt dat ouderen uit het arbeidsproces vallen, omdat ze worden uitgesloten van scholing op de werkplek of omdat ze niet positief worden bekeken door werkgevers.⁹

De arbeidsmarkt is het gebied waar leeftijdscriminatie in alle partnerlanden van het consortium op verschillende niveaus is gerapporteerd, of het nu al in de sollicitatieprocedure is, wanneer jonge werknemers worden gezocht, of wanneer ouderen eenvoudigweg niet eens worden uitgenodigd voor sollicitatiegesprekken. Het is duidelijk dat ouderen zowel op persoonlijk als op structureel niveau gediscrimineerd worden. Soms besluit het bedrijf om het team te verjongen voor een jeugdiger perspectief en houding, of legt interne regelgeving leeftijdsgrenzen op. Expliciete leeftijdsgrenzen zijn zelfs bij wet verboden.¹⁰ Ook in vrijwilligerswerk kunnen leeftijdsgrenzen bestaan en deze worden door de geïnterviewden bekritiseerd.

⁷ UNECE 2019: "Bekämpfung von Altersdiskriminierung in der Arbeitswelt", In: UNECE Kurzdossier zum Thema Altern Nr.21, p.3

⁸ UNECE 2019: "Bekämpfung von Altersdiskriminierung in der Arbeitswelt", In: UNECE Kurzdossier zum Thema Altern Nr.21, p.5

⁹ Europese Commissie 2012: "Speciale Eurobarometer 378 - Actief ouder worden", blz.47, beschikbaar op: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/fr/MEMO_12_10

¹⁰ EUR-Lex 2023: "Richtlijn 2000/78/EG van de Raad van 27 november 2000". Beschikbaar op: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32000L0078>

Uitgangspunten ter voorkoming van leeftijdsdiscriminatie in de werkomgeving

De beoordeling van werknemers moet gebaseerd zijn op prestaties en niet op leeftijd.

Ouderen moeten dezelfde rechten hebben als ieder ander, ook met betrekking tot leermogelijkheden op het werk.

Vacatures mogen geen betrekking hebben op kenmerken zoals het zoeken naar alleen "jongere" werknemers.

Noch de leeftijd van een sollicitant, noch een foto mogen als vereiste worden opgenomen bij sollicitaties.

Domein werk in het SAA-spel

Hieronder vind je een verwijzing naar de situaties van het SAA-spel die te maken hebben met leeftijdsdiscriminatie op het gebied van werk. Als je meer wilt weten over leeftijdsdiscriminatie in deze situaties, klik dan op de knop hieronder en start het SAA-spel.

Johanna

Johanna ervaart leeftijdsdiscriminatie omdat ze als ongekwalificeerd wordt beschouwd vanwege haar hogere leeftijd.

Felix

Felix wordt benadeeld omdat oudere werknemers geen bijscholingsmogelijkheden krijgen.

[SPEEL HET SAA SPEL](#)

Leeftijdscriminatie in de gezondheidszorg

In de context van leeftijdscriminatie tegen ouderen speelt de gezondheidskwestie een zeer centrale rol. Met het ouder worden kunnen ziekten vaker voorkomen of worden gezondheid ondersteunende maatregelen noodzakelijk.¹¹ De vooroordelen die hieruit voortvloeien generaliseren dit feit echter en schrijven gezondheidsproblemen toe aan alle ouderen. Ouder worden wordt in deze zin gezien als een progressief proces van verval waarin individuele situaties naar de achtergrond verdwijnen. Dit is al aangetoond in verschillende internationale onderzoeken: In dit verband werd onderzocht dat studenten geneeskunde op basis van stereotypen over ouderen en veroudering de zorg voor oudere patiënten deels als een minder interessant studie- en werkterrein beschouwen.¹² Bovendien lijdt de medische zorg voor oudere patiënten eronder dat zij geen adequate medicatie kunnen krijgen omdat zij in klinische onderzoeken over het hoofd worden gezien.¹³

Deze behandeling ondermijnt de autonomie en onafhankelijkheid van de betrokken ouderen. Deze waarden moeten als leidende principes worden gerespecteerd in de gezondheidszorg en langdurige zorg in overeenstemming met artikel 25 van het EU-Handvest van de grondrechten en het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. Op basis van deze informatie mag de beslissing van medische professionals niet gebaseerd zijn op veronderstellingen over ouderdom, inclusief leeftijd discriminerende percepties.

¹¹ Bundesministerium für Bildung und Forschung (2022): "Viele Erkrankungen werden mit dem Alter häufig", beschikbaar op: <https://www.gesundheitsforschung-bmbf.de/de/viele-erkrankungen-werden-mit-dem-alter-haufig-6786.php>

¹² Higashi, R., Tillack, A., Steinman, M., Harper, M. & Johnston, C. (2012): "Ouderenzorg als "frustrerend" en "saai": Understanding the persistence of negative attitudes towards older patients among physicians-in-training.", In: Journal of Ageing Studies, 26, 476-483.

¹³ Cherubini, A., Del Signore, S., Ouslander, J., Semla, T. & Michel, J. (2010): "Fighting Against Age Discrimination in Clinical Trials", In: Journal of American Geriatrics Society, 58, 1791-1796.

Uitgangspunten om leeftijdsdiscriminatie in de gezondheidszorg te voorkomen

Vooroordelen en stereotypen mogen bij geen enkele beslissing een rol spelen, ook niet bij medische beoordelingen.

Behandel mogelijkheden moeten niet worden gepresenteerd als definitieve beslissingen in plaats van opties voor de patiënt.

Samenwerking met maatschappelijk werkers wordt aanbevolen, zodat een individueel behandel perspectief gewaarborgd is.

Een controle van het lokale sociale aanbod, zoals buurtdiensten, moet worden overwogen.

Domein gezondheidszorg in het SAA-spel

Hieronder vind je een verwijzing naar de situaties van het SAA-spel die gaan over leeftijdsdiscriminatie in de gezondheidszorg. Als je meer wilt weten over leeftijdsdiscriminatie in deze situaties, klik dan op de knop hieronder en start het SAA-spel.

Marc

Marc gaat achteruit omdat zijn gezondheidsprobleem niet serieus genoeg is genomen door zijn arts, wat een gevaar voor hem had kunnen opleveren.

Monika

In de casus van Monika werd een alternatieve behandeling verwaarloosd omdat ze te oud werd geacht.

[SPEEL HET SAA SPEL](#)

Leeftijdscriminatie op sociaal gebied

Leeftijdscriminatie heeft ook gevolgen voor de privé- en sociale omgeving. Door leeftijdscriminatie worden ouderen geconfronteerd met barrières die hun positieve bijdrage aan de samenleving devalueren en hun recht op gelijkwaardige participatie beperken. Dit heeft een negatieve invloed op hun geestelijke en lichamelijke gezondheid, belemmert hun mogelijkheden om deel te nemen aan het sociale leven en brengt hen in gevaar van armoede en misbruik. Leeftijdscriminatie ondermijnt ook ons gevoel van autonomie en eigenwaarde.

Ouderen ervaren vaak discriminatie in hun sociale omgeving, zoals in het contact met vrienden, burens of zelfs familie.¹⁴ Voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld wanneer kinderen de dagindeling van hun oudere ouders proberen te beheren, ook al voelen ze zich nog steeds in staat om dit zelf te doen. Het kan ook gebeuren dat een vriend of een andere bekende stereotypen reproduceert die beschrijven hoe ouderen zich bijvoorbeeld moeten gedragen of op een bepaalde manier gekleed moeten gaan. In de context van leeftijdscriminatie komt het woord "geschikt" steeds weer terug. Maar hoe wordt dit gemeten? Wat is geschikt en voor wie? Hier wordt duidelijk hoe sterk stereotypen en vooroordelen het leven van mensen beïnvloeden.¹⁵ Het gedrag van Lucia in het SAA-spel wordt waarschijnlijk door veel mensen gezien als niet passend bij haar leeftijd. Het wijdverspreide idee van oudere mensen is dat ze nogal passief zijn en stelt hen voor als teruggetrokken. Feesten of de behoefte aan relaties en fysieke nabijheid worden aan de andere kant niet aan oudere mensen toegeschreven.

¹⁴ Bytheway, B., Ward, R., Holland, C. & Peace, S. (2007): "Too old - Older people's accounts of discrimination, exclusion and rejection", beschikbaar op: https://www.antidiskriminierungsstelle.de/SharedDocs/downloads/EN/publikationen/Too_Old.pdf?__blob=publicationFile&v=2, p.67.

¹⁵ Bundeszentrale für politische Bildung (2014): "M 01.06 Stereotypen und Vorurteile", beschikbaar op: <https://www.bpb.de/lernen/angebote/grafstat/fussball-und-nationalbewusstsein/130843/m-01-06-stereotypen-und-vorurteile/>

Uitgangspunten ter voorkoming van leeftijdsdiscriminatie op sociaal gebied

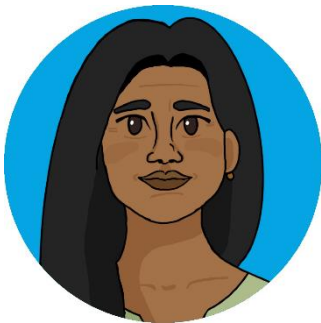
Ouderen mogen niet anders behandeld worden in gesprekken en sociale situaties.

Ouderen moeten niet als anders worden gezien en moeten dezelfde persoonlijke vrijheid hebben als jongeren. Ouder worden is een natuurlijk proces dat begint vanaf de dag dat we geboren worden.

Als je leeftijdsgebonden gedrag ontdekt binnen je sociale omgeving: wees niet stil! Wijs er actief op dat dergelijk gedrag niet oké is!

Domein sociaal in het SAA-spel

Hieronder vind je een verwijzing naar de cases van het SAA-spel die gaan over leeftijdsdiscriminatie op sociaal gebied. Als je meer wilt weten over leeftijdsdiscriminatie in deze situaties, klik dan op de knop hieronder en start het SAA-spel.

Theresia

Theresia meldt dat haar moeder niet wordt gerespecteerd door het medisch personeel, omdat ze tegen haar praten alsof ze een kind is.

Lucia

Lucia wordt geconfronteerd met leeftijdsdiscriminatie omdat zij door haar collega's wordt veroordeeld omdat zij wordt gezien als te oud voor haar kledingstijl.

[SPEEL HET SAA SPEL](#)

Leeftijdscriminatie op het gebied van belangenbehartiging

Veel van de hierboven beschreven situaties van leeftijdscriminatie zijn zo ernstig voor de betrokkenen omdat er vaak geen echt juridisch verhaal mogelijk is. Om juridische stappen te ondernemen, moeten bestaande wetten worden overtreden. Dit zijn duidelijke uitsluitingen, beledigingen of misbruik. Veel stereotypen en handelingen vallen onder deze wettelijke grenzen of kunnen niet worden bewezen, terwijl bepaalde gedragingen op bijvoorbeeld het gebied van werk wel door de wet worden beschermd. Iemand mag bijvoorbeeld niet wettelijk benadeeld worden omwille van zijn leeftijd, of bepaald gedrag mag niet toegestaan zijn in zijn eigen land. In sommige gevallen is het mogelijk om op te treden tegen discriminerend gedrag. Hiervoor zijn er in alle partnerlanden officiële antidiscriminatiebureaus waar discriminerend gedrag gemeld kan worden. Dit proces wordt beschreven in het hoofdstuk Belangenbehartiging, dat vooral bedoeld is om mensen bewust te maken van de mogelijkheid om hulp te zoeken.

Domein belangenbehartiging in het SAA-spel

Hieronder vind je een verwijzing naar de cases van het SAA-spel die gaan over leeftijdscriminatie in de banensector. Als je meer wilt weten over leeftijdscriminatie in deze situaties, klik dan op de knop hieronder en start het SAA-spel.

Ellen

Ellen klaagt dat ze gediscrimineerd wordt met betrekking tot bijscholingsmogelijkheden in haar baan. Ze neemt contact op met een antidiscriminatiebureau om haar te helpen.

Petra

Petra ziet leeftijdsgebonden structuren in de wervingsprocessen. Een antidiscriminatie adviseur helpt haar om haar casus aan te pakken.

[SPEEL HET SAA SPEL](#)

Leeftijdscriminatie in de gebouwde omgeving

Hoewel trappen en opstapjes voor de meeste mensen geen uitdaging vormen en in het dagelijkse leven nauwelijks worden opgemerkt, kunnen ze enorme obstakels vormen voor mensen met een lichamelijke beperking en zo uitsluitingen veroorzaken. Toiletten zijn vaak niet zelfstandig bruikbaar voor kinderen, niet toegankelijk voor mensen in een rolstoel of vaak niet eens aanwezig in de openbare ruimte. Er zijn veel van dit soort voorbeelden te vinden. Deze omgevingen zijn ontworpen voor gezonde volwassenen die de normale maatstaf vormen, of wat men als "normaal" beschouwt. Op het gebied van toegankelijkheid of aan de leeftijd aangepaste omgevingen worden al vele jaren inspanningen geleverd om gebouwde omgevingen te herzien en planningsprocessen aan te passen om zoveel mogelijk mensen in staat te stellen te leven en te participeren.

Uitgangspunten ter voorkoming van leeftijdsdiscriminatie in de gebouwde omgeving

Ouderen mogen niet worden uitgesloten door architecturale elementen. Inclusie door ontwerp moet worden bevorderd.

Er moet een manager diversiteit en inclusie worden aangesteld als vast aanspreekpunt voor bezoekers met een beperking.

Er moet een bord komen waar oudere bezoekers en hulpbehoevende bezoekers al in de planningsfasen hun behoeften en twijfels kenbaar kunnen maken.

Implementatie van bouwconstructies die inclusie bevorderen en die verschillende barrièrevrije elementen als standaardopties bevatten (meer leuning, brede deuren, liften zonder trappen, enz.).

Domein gebouwde omgeving in de SAA-spel

Hieronder vind je een verwijzing naar de cases van het SAA-spel die gaan over leeftijdsdiscriminatie in de banensector. Als je meer wilt weten over leeftijdsdiscriminatie in deze gevallen, klik dan op de knop hieronder en start het SAA-spel.

Piet

Piet ervaart dat ouderen vaak worden uitgesloten door het ontwerp van gebouwen, zodat architecturale elementen als obstakels kunnen fungeren voor gehandicapte of oudere personen.

Mathilda

Mathilda meldt dat oudere bezoekers over het hoofd worden gezien bij het plannen van activiteiten, omdat er niet vanaf het begin rekening wordt gehouden met hun behoeften en wensen.

[SPEEL HET SAA SPEL](#)

Bekijk al onze SAA leermaterialen!

Het SAA-spel / Leren via een spel met SAA

Het SAA-spel is bedoeld om leeftijdsdiscriminatie op verschillende gebieden van het dagelijks leven in kaart te brengen. In het spel kruipen spelers in de huid van een gelijkheidsmanager die een grote zorginstelling helpt bij het afhandelen van klachten op basis van leeftijdsdiscriminatie. Het doel is om de verschillende lotgevallen van fictieve individuen beter te begrijpen en leeftijdsdiscriminatie in het dagelijks leven duidelijker te herkennen. Een bijzonder kenmerk is dat de inhoud van het spel kan worden gekozen door de trainers of leergroepen met betrekking tot verschillende onderwerpen. Daarom kan het SAA-spel worden aangepast aan de specifieke behoeften van workshops. Als je geïnteresseerd bent in het spelen van het spel als deelnemer of in het gebruik ervan in workshopomgevingen voor andere deelnemers, klik dan op een van de knoppen hieronder.

[SPEEL HET SAA SPEL](#)[MAAK EEN WORKSHOP](#)

SAA Compendium / Leren over leeftijdsdiscriminatie

Het compendium 'Reageren op leeftijdsdiscriminatie' verzamelt persoonlijke ervaringen met leeftijdsdiscriminatie en strategieën om hiermee om te gaan. Het is gebaseerd op informatie die is verzameld in vijf Europese landen (Portugal, Nederland, Litouwen, Bulgarije en Duitsland). In deze context zijn interviews met mensen die te maken hebben met leeftijdsgebonden factoren en deskresearch uitgevoerd. De uitkomsten werden samengevoegd in het compendium en vormden zo de basis voor de meeste SAA-materialen. Als u het compendium wilt bekijken, klik dan op de knop hieronder.

[SAA-COMPENDIUM](#)

SAA Trainershandleiding / Workshops maken met SAA

De trainershandleiding is speciaal ontworpen voor trainers en coaches die voorlichting willen geven over het herkennen van leeftijdsdiscriminatie. Het beschrijft verschillende methoden om kennis over te dragen over het onderwerp leeftijdsdiscriminatie en biedt methoden die aansluiten bij de inhoud van het SAA-spel, zodat de deelnemers samen kunnen praten over mogelijke interventiestrategieën en hun eigen ervaringen in dergelijke situaties. Een bijzonder kenmerk is dat de inhoud van het spel gebruikt kan worden door de trainers.

[SAA TRAINER HANDLEIDING](#)[MAAK EEN WORKSHOP](#)

De SAA-aanbevelingen voor beleidsmakers / Structurele veranderingen motiveren met SAA

Als verder resultaat werden de SAA-aanbevelingen voor beleidsmakers ontwikkeld, waarin overeenkomstige beleidsrichtlijnen van de Europese partnerlanden met betrekking tot leeftijdsdiscriminatie werden verzameld. De verzameling voorbeelden van goede praktijken die uit onderzoek naar voren zijn gekomen, is bedoeld voor politieke besluitvormers en verenigingen. Door leeftijdsdiscriminatie op een hoger niveau aan te pakken, kunnen de beleidsaanbevelingen beleidsmakers en lobbygroepen ondersteunen en inspireren om toekomstige maatregelen tegen leeftijdsdiscriminatie te implementeren. Klik hieronder om het document te bekijken.

[SAA AANBEVELINGEN VOOR BELEIDSMAKERS](#)

Het SAA E-learning platform

Wil je meer achtergrondinformatie over de SAA leermaterialen, bezoek dan ons e-learning platform.

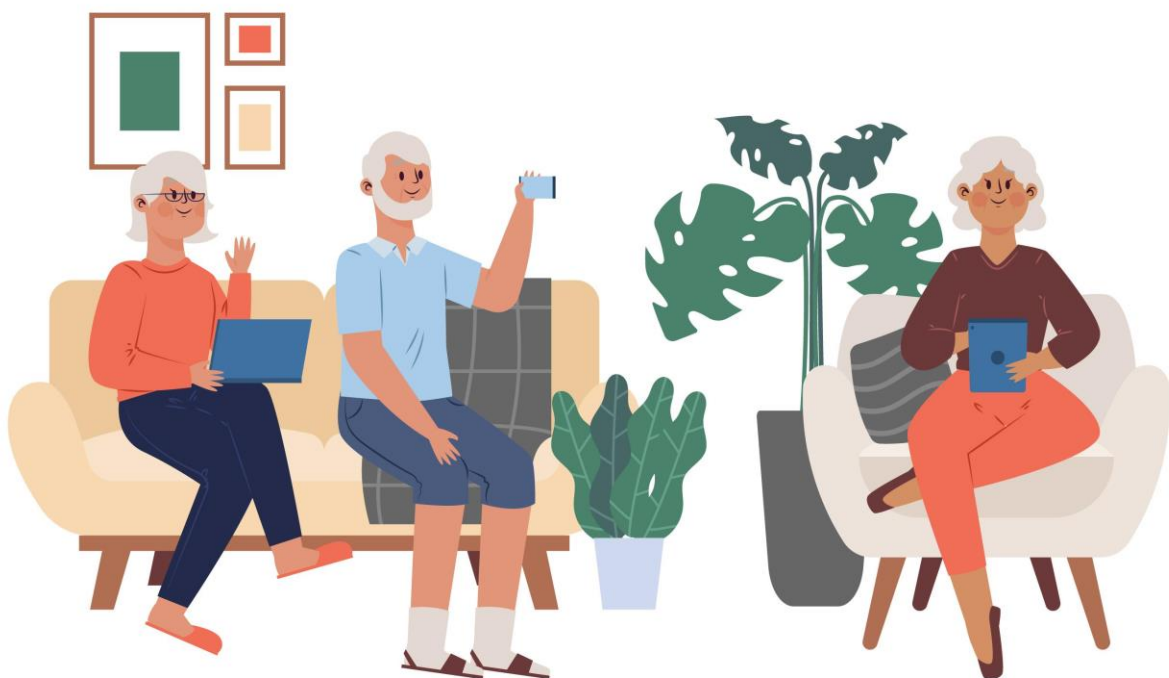
[SAA E-LEARNING PLATFORM](#)

Meer leermiddelen om leeftijdsdiscriminatie tegen te gaan

Als je op zoek bent naar meer informatie en kennis over leeftijdsdiscriminatie, kun je de onderstaande rapporten bekijken door op de titel ervan te klikken:

- [AGE Manifesto to the European Elections 2024 \(2024\)](#)
- [AGE Barometer: Empowering older people in the labour market for sustainable and quality working lives \(2023\)](#)
- [AGE Barometer: on life-long learning, education, volunteering, intergenerational exchanges, consultation and participation \(2021\)](#)
- [AGE Position Paper: Care must empower us throughout our lives \(2021\)](#)
- [AGE Report: The right to work in old age \(2021\)](#)
- [AGE Paper: Towards an EU Age Equality Strategy: Delivering equal rights at all ages \(2021\)](#)

Smart Against Ageism

Medegefinancierd door
de Europese Unie